

# HBRIS

We know

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**FISHER, JULIAN**

**Gândește ca un spion** / Julian Fisher. - București : Bookzone,

2025

ISBN 978-630-305-482-7

159.9

Redactor: **Justina Ene**

Grafician copertă: **Cezar Mandă**

Tehnoredactor: **Anca Marisac**

**THINK LIKE A SPY**

Copyright © 2024 Julian Fisher

All rights reserved.

© Bookzone 2025, pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate pentru limba română.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată sau reprodușă fără acordul editurii.

**Editura Bookzone**

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: 031-433.50.68

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

JULIAN FISHER

# GÂNDEȘTE CA UN SPION

**Tehnici secrete din lumea spionajului pentru a  
influența și a convinge pe oricine**

*Traducere din limba engleză  
de Monica Grecu*

Bookzone  
BUCUREȘTI, 2025

## Cuprins

<b>Introducere</b>	<b>13</b>
<b>O notă privind terminologia</b>	<b>27</b>
<b>PARTEA 1 Pregătirea (elementele fundamentale ale operațiunii)</b>	<b>29</b>
<b>CAPITOLUL 1 Puterea vizării obiectivului</b>	<b>31</b>
<b>CAPITOLUL 2 Puterea transformatoare a acoperirii</b>	<b>63</b>
<b>CAPITOLUL 3 Puterea de a crea legături prin cultivarea persoanelor vizate</b>	<b>107</b>
<b>PARTEA a 2-a Alăturarea (Recrutarea)</b>	<b>145</b>
<b>CAPITOLUL 4 Puterea paradoxală a elicitării</b>	<b>147</b>
<b>CAPITOLUL 5 Puterea mobilizatoare a identificării motivațiilor</b>	<b>187</b>
<b>CAPITOLUL 6 Puterea de atracție a unei prezentări perfecte</b>	<b>231</b>
<b>PARTEA a 3-a Rămânem împreună (relația dintre ofițerul de legătură și agent)</b>	<b>273</b>
<b>CAPITOLUL 7 Puterea de conservare a influenței</b>	<b>275</b>

## Oprește-te!

Și gândește-te. Știu că tocmai ai luat această carte în mână. Dar aș vrea să o pui jos din nou. Doar un minut sau două. Și te rog să petreci acest timp gândindu-te la următoarea întrebare:

### *Ce fac spionii?*

Ignoră răspunsurile evidente: spionii lucrează în umbră; se ocupă cu secrete; desfășoară operațiuni secrete. Toate sunt adevărate. Dar nu sunt foarte utile.

Vreau să te gândești la detaliile concrete. *Cine* sunt acești spioni? *Ce* fac ei în umbră? *De ce* se ocupă cu secrete? *Unde* și *când* își desfășoară operațiunile?

### Și, lucru *esențial*, cum își încep munca?

Renunță la stereotipurile de la Hollywood. Supereroii de pe ecran au puține asemănări cu omologii lor din viața reală. Spionii sunt făcuți, nu născuți ca Bourne, după cum vom vedea. Și te poți forma după chipul și asemănarea lor.

Dar, înainte să pornim împreună în această călătorie, te invit încă o dată să pui această carte jos pentru câteva momente și să te întrebi:

### *Ce fac spionii cu adevărat?*

Apoi, când ești gata, întoarce pagina. Acolo îți voi explica de ce cred că răspunsul la această întrebare este unul remarcabil, într-o mai mare măsură decât ar putea spera să portretizeze orice roman sau film.

## CAPITOLUL 1

## Puterea vizării obiectivului

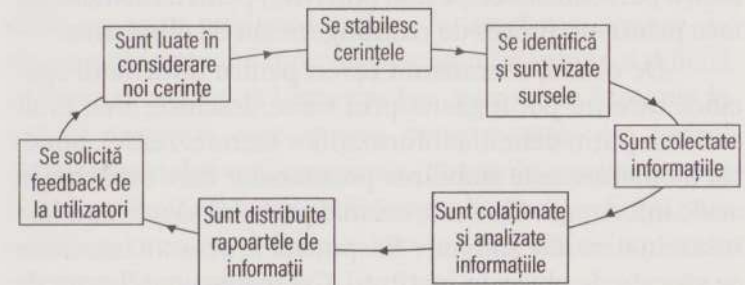
De unde începem când învățăm să gândim ca un spion?

De la început, desigur. De la începutul ciclului.

Ciclurile ne guvernează viețile: în copilărie și tine-rețe, ciclul academic ne oferă structură; mai târziu, la locurile noastre de muncă, ne ocupă timpul ciclurile proiectelor, dar și ciclurile fiscale; dincolo de ferestrele noastre, ciclul anotimpurilor dictează ciclul semăna-tului și al recoltei; deasupra noastră, unii oameni cred că ciclurile lunare și planetare ne determină destinele. Așadar, te îndemn să începi să te gândești la cicluri. La unul în special: ciclul informațiilor.

Așa arată un ciclu tipic al informațiilor:

Vei observa din aceasta că gestionarea informațiilor este un proces iterativ. Informațiile adunate în prima



rotatie a ciclului sunt folosite pentru a reseta cerințele pentru a doua rotație. Și așa mai departe, pe măsură ce factorii de decizie își rafinează răspunsurile la informațiile care le sunt livrate.

Fiecare etapă a ciclului modelează acțiunea care urmează să fie desfășurată în următoarea. Informațiile necesare determină locul unde ar putea fi găsite sursele. Când au fost identificate sursele relevante, operațiunile pot fi planificate pentru a interacționa cu acestea și a colecta informații. Informațiile colectate determină concluziile politicii. Aceste concluzii ghidează cine ar trebui să vadă rapoartele de informații („clienții”). Clieții răspund la rapoarte, iar feedbackul lor este folosit pentru a ajusta cerințele. Cerințele revizuite sunt apoi transmise înapoi spionilor pentru acțiuni ulterioare.

Există paralele cu ciclul de viață al unui proiect de afaceri, în care există cinci faze: faza de inițiere a proiectului (stabilirea cerințelor); faza de planificare a proiectului (identificarea și vizarea surselor); faza de execuție a proiectului (colectarea, analiza și distribuirea informațiilor); faza de monitorizare a proiectului (solicitarea feedback-ului); și faza de închidere a proiectului (resetarea cerințelor pentru a reporni ciclul).

În cazul ciclului de informații, prima etapă a acțiunii operaționale este vizarea obiectivului. Aceasta înseamnă, simplu spus, identificarea celei mai potrivite persoane (sau a persoanelor celor mai potrivite) pentru misiune. Se face printr-un proces de restrângere sau de eliminare.

De obicei, se transmit cereri pentru informații specifice care nu pot fi găsite prin surse deschise: mai mult sau mai puțin definiția informațiilor secrete. Astfel, punctul de plecare este stabilirea persoanelor care au acces la acele informații. Cine este cel mai probabil să știe ce a fost însărcinat să afle spionul? Răspunsul la această întrebare se găsește de obicei în instituții. Cel mai probabil grup de

persoane care cunosc capacitățile militare? Ofițerii superiori din armată și personalul civil din ministerele apărării. Dar despre planurile unui președinte de a invada teritoriile vecine? Aparatcicii din biroul președintelui. Dar despre disponibilitatea rezervelor valutare în țările în curs de dezvoltare? Funcționarii Băncii Centrale. Și așa mai departe.

Însă acestea sunt grupuri mari de oameni și nu toți vor putea să ajungă la informațiile necesare. Prin urmare, ajută să cunoști mai multe detalii despre o instituție vizată. Cum este organizată? Ce departamente există și care sunt responsabilitățile lor? Organigramele sunt foarte utile pentru a cartografia structura unei instituții. Și, aici, internetul este prietenul spionului. Departamentele guvernamentale și alte organizații dezvăluie adesea volume mari de informații despre ele însele pe site-urile lor web. La urma urmei, acesta este obiectivul principal al unui site web: să prezinte cu ce se ocupă organizația din spatele lui. Și există o tentație naturală din partea designerilor de site-uri web de a încărca o mare cantitate de conținut. Conținut care este acolo pentru a fi exploatat de un spion hotărât.

Cu toate acestea, unele organizații sunt mai înțelepte și conștientizează mai bine la nivel organizațional importanța securității informațiilor. Ele pot avea personal dedicat care se asigură că datele organizaționale sensibile nu sunt publicate online. În acest caz, munca de vizare a obiectivului din partea spionului este mai dificilă și necesită mai multă imaginație. S-ar putea întoarce la agenții existenți, care cunosc aranjamentele din cadrul departamentelor mai securizate. Lucrările academice pot fi și ele utile, la fel ca discuțiile cu realizatorii de filme, jurnaliștii și oamenii de afaceri care au fost activi în țara de interes pentru spion.

Ca să aprofundăm, provocarea este să afli cine lucrează în departamentele de interes. Din nou, aceste informații sunt uneori disponibile online, alături de detaliile de contact pentru fiecare membru al personalului. Acesta e visul frumos. Coșmarul este când organizațiile țin detaliile angajaților lor sub protecție impenetrabilă. Din nou, în afară de utilizarea unor hackeri care să spargă bazele de date ale departamentelor de Resurse Umane, spionul poate depinde de alte contacte pentru a furniza detalii despre identitățile titularilor posturilor respective. Pe lângă aceasta, cercetarea intensivă online poate da roade. Deși s-ar putea să nu existe o organigramă formală la care să apelezi, este adesea posibil să asamblezi o organigramă din alte resurse online: profiluri de rețele sociale; reportaje media despre evenimente la care a participat personalul relevant; și liste de vorbitori la conferințe relevante pentru informațiile necesare.

Conduc exerciții similare la începutul fiecărui proiect la care lucrez pentru clienți. În timp, această abordare a construit o bază de date semnificativă de cunoștințe despre departamentele guvernamentale și alte agenții din Africa, unde mi-am concentrat cea mai mare parte a afacerii mele de consultanță. Și ajungi repede să miroși unde pot fi găsite informații despre diferite tipuri de organizații în anumite jurisdicții. Ca atare, vizarea obiectivului a devenit mai ușoară pentru mine de fiecare dată când am realizat-o.<sup>8</sup> Dar există o altă etapă de profilare de completat înainte ca datele organizaționale să poată fi puse în acțiune.

<sup>8</sup> O notă de precauție aici. Există constrângeri legale cu privire la ce informații personale au voie să dețină companiile și alte entități. Dacă planifici să construiești o bază de date care identifică persoane, ar trebui mai întâi să te familiarizezi cu obligațiile legale în acest domeniu.

## PROFILURILE DE PERSONALITATE

Odată echipat cu lista de nume ale persoanelor care probabil au acces la informațiile de interes, este necesar să dezvolti profiluri individuale de personalitate. Această etapă de evaluare beneficiază de câteva perspective psihologice. În cartea lor informativă *The Psychology of Spies and Spying*, John Taylor și Adrian Furnham prezintă „șase dimensiuni ale profilării personalității”. Dintre acestea, vreau să analizez în detaliu trei.

Prima care trebuie luată în considerare este **impac-tul culturii**: adică modul în care normele și așteptările societății sunt susceptibile de a-și fi exercitat influența asupra obiectivelor de interes. De exemplu, un sentiment de înstrăinare culturală determină adesea pe cineva să caute relații și alianțe semnificative în altă parte.

Silas, un vechi contact de-al meu din Senegal, este un exemplu în acest sens. El are prieteni influenți în guvern și adesea îmi oferă analize despre evoluțiile politice care merg mult dincolo de orice este disponibil din surse deschise. Silas are peste patruzeci de ani și nu are copii, dar trăiește într-o cultură care prețuiește copiii, în special băieții. Mi-a spus odată că unii dintre prietenii și membrii mai în vârstă ai familiei sale nu îl consideră „bărbat” pentru că nu are fii. În consecință, Silas se bazează mult pe prietenii lui non-senegalezi, inclusiv pe mine, pentru că niciunul dintre ei nu îl face să se simtă inferior din cauza circumstanțelor sale familiale. Iau în considerare această sensibilitate în toate conexiunile mele cu Silas. În schimb, el este dispus să-mi împărtășească informații și perspective pe care probabil nu le-ar face disponibile cuiva mai puțin înțelegător față de personalitatea lui. În aceasta constă puterea conștientizării culturale în lumea informațiilor.

Educația este a doua dimensiune de luat în considerare. Evenimentele din primii noștri ani au o mare influență asupra personalității și atitudinii noastre mai târziu în viață. De exemplu, este util să luăm în considerare circumstanțele educației unei persoane vizate potențiale, care ar putea avea efectul de a dezvolta o personalitate receptivă la idei și oameni din afara comunităților lor imediate.

Janet, o prietenă din Zimbabwe, a fost educată la Școala Internațională din Harare, unde a fost înconjurată de fiii și fiicele diplomaților și reprezentanților ONG-urilor din toată lumea. Această experiență deschisă spre exterior i-a modificat fundamental relația cu guvernul izolaționist din Zimbabwe, pe care îl privește cu oarecare dezgust, în ciuda faptului că este unul dintre înalții săi oficiali. Sunt sigur că vei putea evalua semnificația acestui fapt în ceea ce te privește.

A treia este **intelectul**. Nu este simplu să evaluezi intelectul unei persoane fără să o întâlnești. Dar este posibil să aduni câteva dovezi. Poate să fi publicat lucrări online, de exemplu, sau poate fi activă pe rețelele sociale, comentând despre afacerile curente sau chestiunile culturale. Spionii studiază astfel de indicii despre persoanele vizate, deoarece capacitatea intelectuală este importantă pentru informații. Agenții potențiali cu intelecte dezvoltate sunt atractivi pentru că vor avea perspective pătrunzătoare și o mai bună înțelegere a subiectelor despre care vor fi rugați să ofere informații. De asemenea, este probabil să fie mai creativi în dezvoltarea accesului la informațiile de interes. Și, din experiența mea, oamenii foarte inteligenți au o tendință mai pronunțată spre plictiseală, o trăsătură care îi poate determina să caute stimuli prin stabilirea de noi alianțe cu interlocutori interesați.

Așa a fost cazul cu Susan, o polițistă din Africa, cu care am colaborat ca să scot din țară un jurnalist care

susținea opoziția, când am aflat că viața lui era în pericol iminent. Revin la această poveste în altă parte. Deocamdată, punctul important de reținut este că Susan era persoana potrivită să mă ajute parțial pentru că era frustrată de îndatoririle ei zilnice de polițistă de circulație. Oprirea șoferilor care depășeau viteza și emiterea de amenzi de parcare nu foloseau pe deplin capacitățile intelectuale ale unei absolvente de lingvistică, pe deasupra și deținătoare a unei licențe de pilot privat. Dar în acel loc nu prea exista posibilitatea de a se angaja într-o slujbă care să-i aducă satisfacții, iar Susan a fost încântată să-și îndrepte atenția spre o operațiune interesantă și meritorie.

Furnham și Taylor continuă să examineze trăsăturile întunecate ale personalității (cum ar fi tulburările de personalitate) și motivația, în analiza lor despre profilare. Dar aceste elemente nu aparțin fazei de vizare a obiectivului, deoarece sunt foarte dificil de evaluat de la distanță. Ne vom întoarce la ele în secțiunile ulterioare.

Spionii dezvoltă aceste profiluri pentru obiectivele vizate pentru că urmăresc ceva: informații secrete. Obiectivul profilurilor este de a face o evaluare inițială despre cine are acces la informațiile de interes, cine ar putea fi deschis la o abordare și cum ar putea fi formulată cel mai bine acea abordare.

În continuarea acestui capitol, vom examina felul în care poți adapta și adopta modelul de vizare a obiectivelor, pentru a te ajuta să obții ceea ce urmărești. Ar putea fi o mână de ajutor pentru jobul visurilor tale, o invitație de a vorbi la o conferință importantă, oportunitatea de a apărea într-o emisiune de televiziune, sau nenumărate alte ambiții. Dar mai întâi, îți voi spune o poveste despre cum am folosit inconștient profilarea și vizarea unui obiectiv pentru a obține primul meu job serios, într-o firmă care nu era obișnuită să recruteze absolvenți de școli de stat din cartierele centrale.

Parlamentarul Winston Churchill m-a ajutat să obțin primul meu job ca student.

Totul a început când m-am aflat lângă prim-ministrul de atunci, Margaret Thatcher, într-o fabrică de ceramică din Black Country. Am fost surprins cât de scundă era în realitate față de cum apărea pe ecran. Și mirosul de apă de trandafiri pe care l-am simțit mi-a amintit de bunica mea, care era cam de aceeași vârstă. Dar emana carismă și m-a salutat cu farmec. M-am simțit privilegiat să fac parte din grupul care îi arăta împrejurimile, în timp ce ridica cești și farfurii cu modele florale, examinându-le cu o expresie convingătoare de interes pe chip. Și, în timp ce mă gândeam cât de improbabil părea totul, mi-a venit o idee.

Era 1989 și Partidul Conservator urma să fie zdrobit în alegerile parlamentare europene din acel an, primul vot în care Partidul Laburist a avut un scor mai mare decât conservatorii din 1974. Acele alegeri au fost, probabil, începutul sfârșitului pentru poziția de prim-ministru a lui Thatcher.

Dar povestea mea nu este despre asta.

Aveam mari speranțe pentru anul meu sabatic, după ce am aplicat să fiu voluntar în Africa pentru o organizație numită The Project Trust. Această organizație caritabilă cu sediul în Scoția a fost una dintre primele care a oferit experiențe semnificative studenților care luau un an de pauză înainte de universitate – un fenomen neobișnuit pe atunci. Aceasta aranja pentru candidații norocoși să-și petreacă anul într-o țară în curs de dezvoltare, să lucreze cu comunitățile locale și să pătrundă în profunzimea culturilor sale. Trecusem de faza inițială de selecție și abia așteptam să-mi fac bagajele și să plec.

Dar apoi a sosit pachetul de care aveam nevoie pentru strângerea de fonduri. Nu apreciasem corespunzător faptul că experiențele erau finanțate prin fonduri strânse de către candidați. Suma era substanțială și nu aveam idee de unde să încep ca să o obțin, în ciuda sugestiilor utile din materiale, cum ar fi organizarea unui cros caritabil sau a unei tombole. Toate activități rezonabile, dar abia ar fi făcut o mică diferență. Era evident că aveam nevoie de unul sau doi mentori financiari serioși și nu aveam niciunul. Nu ajunseseam încă în etapa vieții mele în care să pot începe să recrutez în mod conștient aliați valoroși pentru cauza mea.

The Project Trust m-a pus în legătură cu Chloe, o voluntară care își terminase recent anul în străinătate și era însărcinată să-mi ofere sfaturi. Ea locuia într-una dintre suburbiile mai bogate ale Birminghamului și m-a trecut un fior de teamă când m-am apropiat de conacul victorian din cărămidă roșie unde urma să mă întâlnesc cu ea. Nu era genul de proprietate la care eram obișnuit să fac vizite.

M-am așezat stingher pe o canapea din piele, încercând să controlez un tremurat care făcea să zdrăngăne pe farfurioară ceașca de ceai pe care o țineam în mână. Nu aveam încredere să le pun jos fără să vărs ceaiul, nici să ridic ceașca și să beau din ea, așa că am stat nemișcat, ținând farfurioara într-o mână și ceașca în cealaltă în timp ce ceaiul se răcea. În sfârșit, după vreo treizeci de minute în care Chloe mi-a povestit despre timpul minunat pe care îl petrecuse în străinătate și locurile magice pe care reușise să le viziteze după perioada ei de voluntariat, mama ei cea impunătoare s-a îndurat de mine și mi-a luat ceașca și farfurioara din mâini.

M-a condus spre ușă și Chloe m-a urmat afară, pentru un ultim rămas-bun și ca să-mi ureze noroc în propria mea aventură. M-am uitat în pământ când am

LIBRIS

We know books

pus singura întrebare pe care voiam de fapt să o pun: cum reușise să strângă banii pentru călătoriile ei?

— O, păi n-a trebuit să-mi fac prea multe griji pentru asta, a spus ea cu lejeritate. Mami și tati au plătit pentru tot.

În acel moment, visul de a face voluntariat în Africa în timpul anului meu sabatic s-a evaporat.

Asta însemna că aveam un an la dispoziție, fără nimic special de făcut. Adică, până când l-am întâlnit pe Mike (acum Lord) Whitby. Mike este de fel din Birmingham, un tip cu totul autentic, cu un palmares de succes în industria manufacturieră, și mi-a plăcut imediat de el. Nu era genul de persoană care să mă judece, pe mine sau pe oricine altcineva, după background și statut social. Fusese selectat drept candidatul Partidului Conservator pentru circumscripția parlamentară europeană Midlands West și căuta pe cineva care să-l ajute să-și gestioneze campania. Cineva pentru care nu urma să plătească, el sau asociația circumscripției, o sumă mare de bani. Mă potriveam acestei descrieri și eram dornic să mă implic în ceva provocator și interesant. Așa că în fiecare zi mergeam cu autobuzul spre birourile dintr-o parcare vacantă, care fuseseră alocate cu împrumut campaniei lui Mike de către frații Richardson, gemeni care își dedicaseră viețile profesionale pentru a aduce bogăție și oportunități zonelor defavorizate din Midlands după dezindustrializare. Acolo îl ajutam pe Mike să-și planifice evenimentele de campanie și să conducă cercetări pentru a-și susține candidatura.

Curând a fost clar că lucrurile nu mergeau bine în campania națională pentru conservatori. Sondajele de opinie arătau rezultate sumbre și partidul de guvernământ devenea din ce în ce mai disperat să identifice potențiale puncte pozitive de sărbătorit în ceea ce se contura a fi o noapte electorală de groază. Midlands West era

deținut de Partidul Laburist cu o majoritate foarte mică, după alegerile parțiale din 1987 în care cota lor de voturi scăzuse neașteptat. Biroul Central Conservator s-a oprit asupra acestui fapt și a decis să prioritizeze campania acolo, crezând că ar putea fi un potențial câștig pentru ei de la laburiști. Așa că odată ce cursa a început cu adevărat, partidul a trimis unele dintre cele mai mari nume – inclusiv pe Thatcher – să susțină campania alături de Mike. I-am întâlnit pe toți. La vremea aceea, pentru tânărul impresionabil care eram, părea un lucru important.

Era și o oportunitate de neratat pentru mine să creez alianțe care să-mi schimbe viața. M-am hotărât să nu irosesc șansele care îmi ieșeau în cale. La fiecare eveniment, mă asiguram că am puțin timp față în față cu oricare oficial important care ne fusese trimis în ziua respectivă. Și îi întrebam pe fiecare dacă aveau nevoie de un investigator parlamentar, care ar avea timp la dispoziție după campanie și care era pregătit să lucreze doar cu cheltuielile acoperite. Mi-am dat seama că acesta era cel mai probabil mod de a-mi pune piciorul în ușa metaforică în privința lor.

Majoritatea m-au refuzat politicos. Dar liderul de pe atunci al Camerei Lorzilor, Lordul Belstead, m-a invitat să-i scriu și a promis să afle dacă vreunul dintre colegii săi ar putea să mă folosească. Mi-a răspuns. Unul dintre prietenii săi parlamentari avea nevoie de cineva care să ajute la sarcina de sortare și arhivare a mai multor valize de documente pe care le acumulasă de-a lungul anilor în Camera Comunelor. Munca nu era deloc interesantă, dar asta nu conta pentru mine, având în vedere intențiile mele pe termen mai lung. Ideea-cheie era că, câteva săptămâni mai târziu, eram în posesia unui permis pentru Camera Comunelor și suficiente fonduri pentru a face călătoria la Londra o dată pe săptămână.

LBRIS

We know  
books

Atunci a început cu adevărat munca mea de vizare a obiectivului. Până atunci fusese doar oportunist. Acum intenționam să fiu un artist. Sau, poate, șiret.

Mi-am găsit o oră liberă și m-am instalat în biblioteca Camerei Comunelor cu toate informațiile pe care le-am putut găsi despre cohorta de parlamentari conservatori. Nu aveam nicio îndoială în privința obiectivelor mele: îmi stabilisem, într-un fel, cerințele. Voiam să identific parlamentari ale căror nume ar arăta cel mai impresionant ca referințe în CV-ul meu, pentru momentul când ar fi venit timpul să-mi găsesc o carieră după universitate. Din acea listă scurtă urma să aflu cine își angajase deja cota completă de personal și cine ar putea avea capacitatea să mă angajeze, deoarece dețineam deja un permis parlamentar.

Nu a durat mult să-mi restrâng căutarea la o singură persoană. Acela era parlamentarul Winston Churchill, nepotul liderului din timpul războiului. Churchill Junior fusese ales în Parlament aproape ca un drept familial, dar nu se distinsese prin nimic în mod special odată ales. Presupun că îi era greu să calce pe urmele înaintașilor săi, dar asta nu conta pentru mine. Ceea ce voiam de la el era numele. Și, după ce am cercetat ghidul Hansard pentru contribuțiile sale în Cameră, am considerat că ar putea avea nevoie de cineva care să-l ajute să-și scrie discursurile. Așa că am început să mă asigur că eu eram persoana care va face asta.

Am stat prin holul central când știam că ar fi probabil să treacă pe acolo la auzul clopotului pentru vot. Am aflat unde se află biroul lui și m-am asigurat că am ocazii regulate să fiu în vecinătatea lui. Mă strecuram în Barul Străinilor de la Westminster dacă îl vedeam îndreptându-se în acea direcție. Practic, l-am urmărit (nu recomand să faceți asta). În timp, am ajuns să ne salutăm din cap și apoi, într-o zi, l-am găsit în fața bibliotecii, aplecat peste

o imprimantă Reuters care tipărea titluri de știri globale pe acea hârtie verde cu alb în stil vechi, cu găuri pe fiecare margine. Am început să discutăm despre niște evenimente la zi din politica Orientului Mijlociu, în timp ce mașina huruia și pârâia între noi. După o vreme, mi-am făcut curaj și l-am întrebat dacă ar fi interesat să mă ia ca scriitor de discursuri. I-a plăcut foarte mult ideea.

Probabil nu a fost cea mai impresionantă perioadă pentru a-mi demonstra talentul. Îmi amintesc că Winston mi-a transmis o copie a ghidului Hansard care conținea un discurs pe care îl scrisesem pentru el, pe tema naționalizării. Primele cuvinte ale respondentului său, un membru al opoziției laburiste, m-au făcut să mă crispez. Era ceva de genul „Nu știu cine îi scrie discursurile onorabilului domn, dar îi sugerez să își găsească un înlocuitor.” Oricum, obiectivul nu era performanța. M-am înțeles bine cu Winston și el a fost de acord cu plăcere să îmi ofere o recomandare pozitivă când a venit timpul să pătrund cu adevărat în lumea profesională.

Acel moment a venit câțiva ani mai târziu. Am împins ușa grea de stejar a birourilor Cazenove & Co. din Tokenhouse Yard, în spatele Bank of England, fiind întâmpinat de un portar în frac. M-a condus la un fotoliu Chesterfield, unde am așteptat să fiu dus la interviu cu ajutorul unui lift mic și șubred, în care se intra printr-o ușă metalică pliabilă. Coridoarele înguste, cu tapetul lor din era victoriană, și covoarele groase miroseau a hărnicie opulentă: piele, lac de mobilă și hârtie.

Cazenove aniversează două sute de ani de brokeraj în timp ce scriu acestea, deși a fost cumpărată de banca de investiții americană JP Morgan în 2009. Înainte de achiziție, era o instituție venerabilă din City, respectată de toată lumea pentru valorile sale de integritate și discreție. Era un anacronism chiar și la momentul interviului meu, la începutul anilor 1990. Membrii personalului erau